

Mari Sonn

pal kən

Yendu Kadaaag po

**Maari Sonn
pal kən
Yendu Kadaaəg po**

Traduction du livret
« Mary Jones et sa Bible »
de **MIG HOLDER**

ATAPEB

(Association pour la Traduction, l'Alphabétisation
et la Promotion des Ecritures en Ben)

Dapaong, 2011

Text copyright © 1992 Mig Holder.

Nos remerciements à Lion Hudson Plc, Oxford, England pour l'autorisation de traduire et de publier l'ouvrage «Mary Jones et sa Bible» dont édition originale était publiée en anglais intitulée «Mary Jones and her Bible». Nos remerciements également à Wycliffe Associates, UK pour l'aide de procurer cette autorisation.

Copyright © 1992 Lion Hudson Plc

Traduction en ben (moba) par :
DANTCHÈLE Damintote
KOABIKE Sok Chin (Mme)
NASSANE Nanague
POUGUINI Monipo (Mme)

1ère édition, 1er tirage 2011:4 (500 expl.)

Maari Sonn pal kɔn

Yendu Kadaaɔg po

	Mayula	faad
1	Sipaانبig Maari Sonn laabaal cilg	5
2	Maari bo saa nyieɔg jaandi	6
3	Maari jaandi	10
4	Kalaatu luodu	13
5	Maari cil g sii Yendu Kadaaɔg	17
6	Kuug-kuug bilu	20
7	Yendu Kadaaɔg ligbilu yen bigna	23
8	Yendu Kadaaɔg daanu sonml	27
9	Yendu bo be yen Maari	30
10	Maari laabaal bo te g tuoncagl nne cil	33
11	Maari jijuog laabaal	35

1. Sipaانبig Maari Sonn laabaal cilg

Kasied nba k i lii ne nyie Angleter dingbanbig nne ninŋ i, dinne l g luol bina kobiinle. L tien yen mɔni i. L dingbanbig kpie yen mɔgcienn nne i, g faacienu yen takpela baa youg kul. Jɔa mɔ yab l dingbann n. L doug n, tali n bo ŋanm g yab. L talad n bo te g bid tu tuod gii suun ŋaag tuona g daa mɔg nyan bina ŋanmu nyan. Cablugnu n bo tie tuonn nba g boncienn suun b ŋai n. Cicagm bo yab l doug n paaa. L youg niib bo sonm i g saa kaannaa kul.

Kasied ne maad Maari maam i. L laabaal cil g sua g Maari mɔg bina ŋanniin i. U baa bo yi Saakɔb, k u naa yi Mɔli. B bo suun lugm tuonn i b dieog n ninŋ. Yiɛl n bo g be nyan, Maari n bo dua naan bo tie bonyiebg nne i. Kalaatu bo g be b doug n. Ŋaag tuonyena bo tie Maari yal i. Wano n bo kpaan tigd, g ŋami ŋaag, g dinŋ koli, g bie suun gɔglug tuonn. U gii saa naan kul, tuntonn youg yaa aa, wad youg yaa aa, u sonm taabim i.

L doug n niib boncienn bo tie Kristo-yab i. Niib

yaan bo tie tali nyan, sua kul bo kan fid gii mɔg Yendu Kadaaɔg. L po n te, k b bo tu taand lieb nyieɔg g tie jaandi, g cenɲ Yendu Kadaaɔg Maam. Saakɔb yen Mɔli yen Maari mɔ bo saa l nyieɔg jaandi. Maari bo g tie nyan u bilei nyan. U pal bo man jaandi po boncienn. U bo cenɲ yen yanfuom Yendu Maam, g biɛ gaan l maam g bilg u pal n.

2. Maari bo saa nyieɔg jaandi

Diyenn nne nyieɔg, jaandi bo be, g Saakɔb yen Mɔli yen Maari yaan bobnd g bu gad. Saakɔb bo sun tuonn g cɔg boncienn. U bo kan fid g sonm g gad g dugn l fag. Ama Maari nuan bo sun k l youg pund o.

U baa yaan bo cɔg nyan, u naa bo mali g Maari ń gii be yen'o ɲaag i. K u baa mɔ bua k wan ciɛn u naa, k l maa l bo tie nyieɔg u, g taag baa g yeg yen faacienu. U bo mali k b gii tie banle, Maari bu fid gii diɛ fidi. Ban bo ban g Maari bua gadu nyan, k b tug yanjagl k wan ciɛn u naa. G Saakɔb tied Maari k wan ɲanm gii kub fidi ɲanu, k wan daa diɛ nyan wan

tu diε nand nyan.

Maari kagn g gad g son b fidl, g diid g sua k l g fid g biind. K u gad g kpend b kunkuanyuag n̄aag fidl. Maari yen u naa bo sonm bunbɔncild n i, g taag yen faalu biε be. B fidl n̄ann yinyiem bo waag yen ban fid g la sɔnu n̄anu. B yen bo g jie jiwaani. G Mɔli bual u big k u tien k l dien Yendu Kadaaɔg n k «A Mɔmaam tie yinyiem g fand n sɔnu» uu? G Maari n̄mien'o k u tien, k u biε ban k l nyiε Biεyani Kadaaɔg n i. K l Kadaaɔg mɔg biεyani k l cie kobg. G nyiεɔg jaandi kul, b tu lii yenn lann i kaa n̄anle i. K u kan fid gii tien l kul, k l maa, b tu lii yenm kua i. K u naa ji fabn g maad g Yendu Kadaaɔg n dien yab, k ama wan ban yal i, k u n̄ɔn̄n'o. G Maari maad u naa, k b mɔ bo gii mɔg Yendu Kadaaɔg b n̄aag n, b bo kan gii lii daal kul nyan tintaanu n nyan kaa aa?

G Maari naa maad g Yendu Kadaaɔg b n̄aag n nin̄g ii? K wano yen u baa n dabnd g lii waam. K wano Maari g ban liinu mɔno. G Maari maad'o, Yendu gii bua, n tan bu fid g ban̄g liinu. G Maari naa biε maad, g Yendu Kadaaɔg g tie kadabig kaa, k l daaɔg

ɲanm g paa. K ban suun tuonn nba, b g laad ligli boncienn g bu fid g tenn g bil g tan daa l kadaaɔg. G Maari maad, l gii tie k t mɔg Yendu Kadaaɔg t ɲaag n, t tu bu yin t kunkuanyuag-nba ban baal k t taan g lii. G biɛ bual u naa, k u tien g diliel b daan lii Yendu Kadaaɔg n k l maad, «Miel man k b bu te'i» nii? Mɔli g fid g jiin siel, g ji mali u big ne n dug Yendu po nand. Wan cenɲ Yendu Maam nba, u bil u pal n ninɲ i, g g mali munle-le. U naa ji bo jaand u pal n g Yendu n tod u big g pugn'o dindann.

Maari yen u naa bo pund ɲaag nba ninɲ k b tie jaandi, g sua k b daa jaand i, k b sed. Ban jaand g gbenn, g ji yiin yani yaa youg, k b mɔ kua. Maari kua n bo tie big b siign ninɲ. Ban gbenn yani, g ɲaagdaan tug Yendu Kadaaɔg g lii. Yendu Kadaaɔg ɲann bo dien b maam n i, l ji bo g bual k ban sɔgn. Wan lii g gbenn, k u juab l Kadaaɔg g tie u saan nba bo nyis banfagl g baal, k u mɔ lii. U bo lii Matieog Kadaaɔg n, naan buol k b maad Yiesu ninnaɔnɲ lebdu jual po, yen Yiesu n bo paag big nba bo baa tinɲ nyan i. Maari daa bo cind g gbad l maam n nyan, u mɔ bo

sun k wan gii be jual po g la yen u ninbina. L youg, u maalm yen u buam kul bo tie k wan mɔ́ n tan bann ban dien yal Yendu Kadaaɔg n k l nyuan Yiesu po.

Jaandi n gbenn k b cab lieb. G Maari yen u naa guan g son b fidl g ji kun. Faalu daa bo g sed, k b sonm g die b lieb, g yiin biɛyani nba maad pekpaamɔn maam k l paand b pala. Maari pal bo man k u sonm g fuund fidl g tan tuud g baa, g gbaa g fiil g gann u fidl g laa. K u naa tied'o g biɛyani kadaaɔg n, b dien g maad :

«U kan nɔaa nɔan nɔmaa g nɔad, yua nba guu'a nyan g guand.»

G pugn g maad: «Yenn youg t bu fid gii sonm g tulm. Lann n nɔɔnɔ k t kan fid gii dug t paalu kua po. Yendu Kadaaɔg maam g dagd yen nɔan gii maad mɔb n kua kaa. L bual k nɔan tug g sun yenn tuonn i.»

B pund nɔaag g sua g Saakɔb daa g guan. G Maari dugn u baa wan la g biɛ gbad yal nba kul. L puol po, k b kul ji kua g duan g guan. Yen faalu yaan bo l fu nand kul, Maari bo guan u yam n, k l maa u ban g Yendu guu'ug.

3. Maari jaandi

Maari fann g fiil yen laafiε. U bo fann g sua g taag yen faacienu sed o. U bo gbiε k u baa suun u lugm tuonn. K u kagn g wul, g ji gbaa yen b siɲaaog n jied. L jied bo tie bε i? Koko yen cicaa yen kaafe. Dana nba k b mɔg ligli mɔ, b bu fid g la jena, lann i kaa, nand g pugm. L jied tienu bo g paa. Yen Maari n bo tie big kul, u bo fid g tie l jebuoli.

L po n pend, g Maari tug koli jied g nyiε cincann g daan tien'm. G tiεd Yendu Kadaaog n ban diɛn naan g maad:

«N kpaan k n taan'i nyan kuunaanɲ n tu taan u kuubid u kpinkpana n nand nyan i. »

U bo tie nyan b naa nyan i, g dinnɲ'b, g biε ban b kul tɔgu. Wano mɔno n bo pul kolg kul sann. Maari ji bo nyuan koli g maad u kua: «Kukoli ne dug n po paaa, min nba tie big, g biε tie talg, k l maa n dinnɲ'b.» K u ji mali Yendu po. K wano n nyuan ɲanduna munn kul yen bonkobd kul yen niib kul. Yendu ban yua kul sann, yen u tɔgu, yen u maalm, yen u payienu, yen u

pamann. L bo mɔg Maari yaalidug g yen man u po.

L youg k u naa yiin'o, g maad'o k wan guan g n̄miɛn b kunkuanyuag-nba fidl. B tuonsuntieɔg bo be b buol, k u yed k wan gaal l mɔ nii. G Maari pund b kunkuanyuag n̄aag g dugn'm wan won gbad yal wonn nyieɔg jaandi n nin̄ɲ. Wan maad Yiesu ninnaɔn̄ɲ lebdu jual po youg nba, k l tie nyan u mɔ bo be l buol i. L bo sii kunkuanyuag-nba pala. K b yen maad'o k wan kun yen tuonsuntieɔg k l maa u naa mɔg tuonn. G Maari kun.

Maari bo cil g tign muad, g puo nne baal. L sua k b won tien nyieɔg jaandi u n̄aag n nin̄ɲ i. U bo baal g bua n fuond Saakɔb, g liɛ Maari yen u naa won kpen manu uu? U bo saa daag i, g bu kuad u jena, ama u jena bo kan dagd daag n yab n guun'o yal. K u bual'b k wan liɛ b mɔg jena a? G M̄oli maad Maari k wan gad g diid. Maari nyie yo, k b kal yen saan g pag. K b saan maad g yua won lii Yiesu ninnaɔn̄ɲ lebdu jual po laabaal nyan, u won suli g sua g Maari kua n tie big b siign. K l won yaa g lid'o yen Maari n cen̄ɲ Yendu Kadaaɔg Maam yen yanfuom nand, nyan ciɛn nyan.

G Saakɔb maad k u yam fo. K u mɔg bina ɲanniin i, g yen g ban liinu, k l maa kalaatu dieog g be. L youg g Maari kua g gbad u baa yaan maad yal. K l ɲanm g yiɛl'o boncienn yen ban kua naan fag, g sua kan fid g baal g tund bid. Sua biɛ g mɔg yaam g bu banɲ'o liinu. U danm mɔ g ban g kua kalaatu. B bo mabn b kua i, g fid g lii lanma waam.

G saan ɲann mɔ mali Maari binbem po. Wan la k u kan fid g tien siɛl g tod'o nyan, k u paan u pal g maad'o: «L gii tie g disiɛl k a tan fid g bann liinu, a tu bu fid g baal t ɲaapo g lii Yendu Kadaaɔg nba k t mɔg. T ɲaag fagnu tie nyan taabana tuda ɲantaa nyan i. N ban k lan tie a buam nyan, a kan jie fala yen sonml, bii?» G ji cab'b g pend g gad u daag.

G Maari ji sie g mali. G saan ne n puon'o yal tie bonmɔnn paaa, k l danɲ yen wan bann liinu g tu gad g daan lii Yendu Kadaaɔg wan bua nand. G Maari ji jaand g miɛd g Yendu ɲ tod'o wan bann liinu g fid g lii u Kadaaɔg.

4. Kalaatu luodu

Bina njanle n nyan g Maari l jaand g gbaa k wan bann liinu. U bo mɔg dindann g biɛ dug g Yendu bu cenŋ u jaandi. Wan bo mɔg bina piig, u ji bo fid g ŋami tiɛd, g suun gɔglu tuona. U biɛ bo mɔg sibobd b cincann.

Daajoyeong nne, u bo taand b tiɛd kpancubug n ninŋ i, k u naa tiɛd'o k wan gbaa g cil jetienu, k l maa u baa bu kpen mɔla. U naa bo maad k u baa bu kpen g cɔg o, k u baa bua jied k wan di g tuod g duan. Maari bo song muu nne i, k u baa mɔ pund.

Saakɔb bo tu saa dopienu n ninŋ i, g kuad u caba. U bo tu kpend g sonm suoo suoo nii k l maa u caba bo tu g daa wan bua nand. Ama l daal yaa daajuoug, u bo kpen yen pamann i. U bipuo bo la u ninnyuandu n ninŋ g tuod g bann g dinne u pal man. U bo bual u baa u nyanu po laabaal. G Saakɔb jiin k u mɔg laabamann b kul po. G Maari mɔ bu la yumann g kua kalaatu. Mɔli yen Maari pala bo manŋ yen ban gbad l laabaal. K u baa pugn g maad, g saa yen daa

piinle siign, b bu luod l kalaatu k l g fag yen b doug ne.

Maari pal bo manŋ g pend, k u laa laa g nielu daan kpiel. K u ji don nielu g maad: «N mɔ bu banŋ liinu yen dienu gii lii Yendu Kadaaɔg.» L youg g laad ŋmad yen bubuul. K u biɛ tied bonyenn g maad u naa. K u kan fid g gad kalaatu, k l maa sua ji g be, g baa suun ŋaag yen gɔglu tuona. K u naa maad'o k wan daa bual, k wano mɔno n bu diid l tuona po. G kalaatu nuan g tie bonŋaakal kaa. G Maari pugn g maad k u tu bu tuod g fiil siŋaaɔg n nii g tien jied g fid g gad kalaatu. U gii kpen daajuoug mɔ, wan sun gɔglu n tuona.

K u baa maad g kom mɔg'o, g Maari fiil g kua jetienu. G Maari baa ji cil g dugd u naa l kalaatu laabaal. G maad g yua bu te b miɛdl tie nimɔn i, g biɛ ban u tuonn. G biɛ pugn g maad k u tuog pastiel nba k b yi'ug Toma. K wano n gbaa gbaa k b doug n yab tan la l kalaatu dieog mɔla ne. G biɛ daa l gbaa g kpaan nimɔnm nba bu tod yen ligli, ban maa l kalaatu dieog.

L youg u, g Maari baal g maad k u tien jied g gbenn o. Ban kal g bu di yaa youg, k u danm maad g Maari n jaand. G Maari mali g maad k u tied lanbona nba g Pol bo dien kadaaog nba k u bo tie Filiip Kristoyab nyan.

«Daa banj man baa siel po, ama bonn kul n ninj, yin gii jaand, g fabn g mied Yendu yal nba k i bua, gii tiend'o balg.» G ji tien jaandi.

L nyieog, g Maari duan yen pamancienn g tiend Yendu balg yen wan tien yal u po. U maalm kul ji bo l tie g daa piinle siign, u bu kua kalaatu i.

Daa piinle nba bo bu pend o, g Maari n kua kalaatu bo tie nyan binn nyan i u po. U yam ji bo g dua g dugn l kalaatu po. Yenn youg, u pal bo tu man. Liel youg mo, k u tie suoo nyan u bod nyan. U gii suun tuonn mono, u g ban wan tie yal. Maari danm bo la u binbem g ji banj u po. U naa maalm kul ji bo tie u kalaatu gadu po i. K u baa maad k wan daa jie, k l po bu pend o.

Kalaatu daal pund n nyan. Bid boncienn bo nyie dingbankunkogi n ninj g baal kalaatu. Bipuobi yen

bijabi, binyidi yen bid nba cegd waam kul bo be. Maari bo baal taabim i. Ban bo g ban lieb nyan, b bo jie lieb i. Ama Maari n bo tie biyandaan nyan, bid boncienn bo bua u donnu.

Kalaatu miɛdl bo yi Eliis i. U bo biid u kalaatu bid kul laaduad yen kre, g fid g cil tundl. Bid kul bo cenŋ u maam i suoo, k l maa b pala bo kɔn l kalaatu po k l wai. Miidi n pua yaa youg, g big kul nyiɛ cincann. B g kun. B ŋai bo ŋanm g fagd yen ban sonm g kun g biɛ guan daajuoug. Yua kul bo tug wan bo die jied nba i, g dii. Daajuoug, kalaatu n gbenn, g big kul tug u ŋaag sonu g kun. Maari nantaal n bo yab u sonml, ne yen ŋaag, k l maa u bo bua wan gbaa g dugn u danm wan la g biɛ bann yal kul.

Maari bo l saa u kalaatu nnyan i, k u tuonn biɛ ŋan. Lann n te k u bo tan liid u lieb kul. U biɛ bo tod u lieb mo kalaatu n ninŋ.

Diyenn daajuoug, miɛdl Eliis bo muand bid k u bu cil yen'm laad daal kalaatu. L kalaatu nuan baa nyuan Yendu Kadaaog maam i. K b kul n kun g maad b danm, b gii cab'b o, ban daan baal laad daal. Maari n

gbad nnyan, k u pal manɲ g pend. K l maa u pakɔnn bo tie lann i. U ban k l laad daal kalaatu n bu tod'o wan njanm g gbad Yendu Kadaaɔg n maam. U ji bo sun g laad daal pund o.

5. Maari cil g sii Yendu Kadaaɔg

Laad daal baal n nyan. G Maari tuod g fiil k l daa g pund wan tu fiil yaa youg g gad kalaatu. U pal bo man boncienn k l maa l daal i, k b bo bu cind g tien laad daal kalaatu. Bid boncienn bo baal l daal. Kristoyab banɲaa nne mɔ bo baal g bu tod miɛdl Eliis yen l tuonn. B bo bɔgd caga caga i, g tie bid l tundl. B bo cil yen Matieog Laabamann cincinn diɛngbenɲl liinu. Bid n daa bo g ban liinu nyan, b bo lii i, g bid cenɲ.

Yua bo nyuan Maari cagl, l bo yaa g lid'o yen Maari n njanm g cenɲ'o nand. K u bual Maari k u g njanm g gbad siɛl yaa aa? G Maari jii'n'o k u g ban g gbad l laabaal. K u tu ban laabafann nne i, g mali k lann n tie Matieog Kadaaɔg n ninɲ lanmgbenɲcincinn. G miɛdl bual'o k u bu fid g nɔn'o oo? G Maari ji cil g

dugd, g daan gbenn. L maam bo nyuan Yiesu malu po i. U bo tun g gbiε I maam jaanddieog n, nɔwɛl youg u, g gaal g bil u pal n. G miɛdl tien'o balg g maad'o k lann tie Matieog Kadaaɔg lanmgbenna njanle po i. Nyan Maari n bo maad g g kpiɛd nyan, miɛdl bo pag'o g biε maad k u mɔg yumann yen wan mɔg Yendu kadaaɔg njaag. G Maari yed k u g mɔg. K I yaa g lid miɛdl yen wan mɔg banm nba Yendu Kadaaɔg n. Miɛdl bo ban g Yendu Kadaaɔg daaɔg paa, k I biε paa yen ban la I kadaaɔg b maam n ninɲ. G youg ji pund k u cab bid.

L daal daajuoug, g Maari yen u danm gad jaandi b doug n ninɲ. Jaandi n gbenn yaa youg, g Maari kpaan puo nba bo puon'o siɛnyoug k u gii bann liinu, u tu bu fid g baal u njaag n ninɲ g lii Yendu Kadaaɔg nyan. U tan la'ɔg g tied'o I po. G puo nann pal manɲ yen Maari n ji ban liinu. G bual'o g bε daal i, k u bu baal i? G Maari nmiɛn g sibd daal daajuoug.

Sibd daal n pund, g Maari tug sɔnu g saa puo nann njaag g bu lii Yendu Kadaaɔg. U bo diε kadaaɔg yen bondiɛnkal. U sonm nyan taabana tuda nantaa

nyan i, g pund. G puo njano tug'o g kua yen'o dieog n ninṅ. G nyan Yendu Kadaaṅg k l puab cabl n, g dugn tangulunṅ po. G maad Maari k wan gii pṅbd suoo suoo, g daa njaa lan pad. G nyaan nyie g njaa'ṅg. K l ji daa lid Maari yen wan mṅ ṅ tan kal u kua g die Yendu Kadaaṅg. G Maari nyan cabl nba g Yendu Kadaaṅg bo be l ninṅ nyan, g ji yuand g pṅbd l kadacieṅṅṅ.

Maari bo ban liinu g yen g ban Matieog Kadaaṅg n be naan. U bo cil g pṅbd l Kadaaṅg fayeonṅ-yeonṅ u, suoo suoo. L bo wai yo, k u tan pund Matieog Kadaaṅg buol. G ji tu diid Matieog Kadaaṅg n ninṅ, g guan g dieṅ l maam u kadaaṅg n ninṅ. Wan gbenn yaa youg, k u pṅbn Yendu Kadaaṅg, g guan g njanm g njun l cabl n. G gad g tien njaaḡdanm balg.

Maari yaan bo paa sṅnu po g kun, k u mali wan tug yaam nba g sonm gadu yen kpenu n, g sua k l yabd o. K u maad u kua, g yaam ne kul, k u bo gii bu tug g lii Yendu Kadaaṅg uu? G maalm nne ji baal u yul n, k u bo gii kpaan u yul po Yendu Kadaaṅg uu? K u ji tug yanjagl k u bu daa u yul po Kadaaṅg u. Baa

bina piig, k u bu sun tuona gii bilg kuug kuug g tan l daa.

Maari n pund njaag, k u maad u baa k wan kpaak pagbig g te'og. K u tu gii sun tuona g la ligli, wan lu l n. K l ligli i, k u tan bu tug g daa Yendu Kadaaog. G biε miεl u baa k wan tien u yul po sibobl g te'og. K u naa mɔ maad k u bu tod'o wan gii laad tuona g la ligli. Nyan Maari n bo ban nyalm tuonn waam nyan, l bo bu tod'o wan gii laad kuug kuug.

Maari bo mɔg maalm boncienn. U ji bo tan tied Yendu Kadaaog n puoni i, g maad yenn, k u naa maad liel, k u baa mɔ pugn liel. B ji bo l maad nnyan i, g paand b lieb pala.

6. Kuug-kuug bilu

Daa njanjaa nne n pend, g Maari nyiε kalaatu g kpen, k u baa nɔn'o u kpagbig. G Maari pal manɔ k u tien u baa balg. Maari yaan gaal l kpaog, k l yaa g lid'o k l maa ligli bo be l n. K u baa maad k wano yen u naa n kpien b yal.

Maari bo nyie g bu kpiel daad i, g la b kunkuanyuag nne k u mo kpaan daad. L puo gbanu n bo g man nyan, k u miel Maari k u tu gii la yaam, wan gii kpai daad g tien'o, wan tan pa'og. L youg mono, g Maari kpiel daad g tie'og, k u pa'og. Maari n cind g la liglb naan n nyan g kpien u kpaog n.

Sibd daal n pund, g Maari bie sonm g gad g bu lii Yendu Kadaaog puo nann buol. L puo bo gbad g Maari cil g bilg ligli g bu daa Yendu Kadaaog. K u yiin'o g tie'og kuutonpaanŋ yen kuusali banle, k u baa guon g laad jena g kuad. L paab bo manŋ Maari pal g pend, k u tien'o balg.

Diyenn, g Maari pend b kunkuanyuag nne njaag g la binyidg k u jeln cincann. K u mali k l big tan bu bod, g tug'o g kua yen'o u naa buol. Binaa nann bo yiel i youg kul. Lann n te k u bo g mog paalu g bu fid g nyuand u bid njanu, g bual njaag tuona n ninŋ. K u ji bual Maari k u bu fid g tod'o u bid kubnu yen u njaag tuona po ii? K u baa pa'og u. G Maari kun g maad u naa. K u naa cab'o k l maa u bo ban k l puo yiel.

Sinjayeonŋ nne, g Maari baa maad'o k u daa

lugm gaali g bil, g yen ji g mɔg sua k u bu tug u po. K l g fag yen b kalaatu dieog buol. G Maari gii nyiɛ kalaatu, u bu fid g tug g te'og uu? G Maari tuo, g fiil g gad u kalaatu. Wan nyiɛ kalaatu, u ji gad u baa tondu i. U gaal gaali g kpend nyan g sua k l bɔnn o. Wan bo paa g sonm taabim nyan, k u tital tan pob bonn k l dinŋ g biɛ yab. K u buan g gann g la k l tie ligbandg i, g ligli gbie l n. U ji bo kun yenn i, g daan bu te u baa, k l maa u baa n ban wan bu tien yal.

Maari sonm nyan taabana tuda nle nne i, g tuog jua nne k u kpaan bonn sɔnu po. L jua bo tie wan tu saa g lii Yendu Kadaaɔg naan buol nyan ŋaagdaan siin i. K b fuond lieb. K u maad Maari k u buon u ligbandg i. G Maari maad'o k u gann ligbandg nne, k lann n nyan. G jua ŋano fuod g jiin, g maad k u yal i. G nyan dibayenn g tie Maari. G Maari pal manŋ k l maa u la ligli n nyan g bu pugn u kpaɔg n. L ligli bo yab g cie yal nba be u kpaɔg n kul.

Dana ŋanŋaa nne n pend, g puolieb baal yen bid g tie Maari k wan gii nyuan'm. Maari bo tu be yen bid g ŋonŋ'b Yendu Kadaaɔg maam i. Binaa-nba pala bo

man u po boncienn. B bo tu tan la ligli waam g te'og. Yenn youg bo tu be, g Maari g laad siel g bu kpien u kpaog n. Ama u yen bo g wad u pal. Maari kpaog bo kpiεgd i, g saa. Yanyenm bo tu yed k wan luod u kpaog g diid u ligli n ja nand. Yanliem mɔ, k wan nja lan pund binn o. Ama u bo mind g guul binn.

7. Yendu Kadaaog ligbilu yen bigna

Kpaog n la binn yaa daal, g Maari yen u danm taan g kal g bu luod kpaog. G Maari ji luod u kpaog g bil dibala kul jieg jieg, g ji cɔd l kul. Wan bo la yal bo g yɔ Kadaaog nann daaog. Lan nyan paab nba k u bo la, u biε bo bu guan g sun bina piinle yo, g fid g daa Yendu Kadaaog. L youg k u pal wad. K u baa paan u pal g pugn'o ligli waam. K u naa mɔ maad g Yendu bu tod'o binn nba baad lan gii cie nne. G tied'o k u kukoli ji njuug i, k b gii pɔd g tan cegd g njaan, k u baa laad jena k l yab g kuad. K u biε yen ji njanm g ban nyalm mɔ.

Maari danm maam bo pugn'o papaal. G Maari

mali wan bu sun tuonbuolu nba bu pugn'o ligli lan gii su waam. K u baa tied'o Yendu Kadaaog n maam nne: «I dindann bo gii yab g pund baa dibinyenm, i bu fid g maad jual ne k wan figd g gad g daan sed siel po, wan figd.» G biε maad'o g Yendu Kadaaog daanu tie nyan jual nyan i, k u gii mɔg dindann u bu fid g tud'o. G Maari jaand g miel g Yendu n njanm g tod'o wan tan fid g daa Yendu Kadaaog.

L fann g Maari yaan tuod g fiil g gad u kalaatu. U pund g sua g miɛdl Eliis mɔ be. K Eliis bual'o k u g ban puosua k u ban nyalm g tod u njaapuo oo? G Maari bann g Yendu cenŋ u jaandi, g ji dugn miɛdl wan gbaa nand g kpaan ligli g bu daa Yendu Kadaaog. K I lid miɛdl boncienn yen Maari n mɔg piig yen binyenn g yen suun tuonbuolu nba kul. G maad Maari k wan gad g la u njaapuo ban pag I tuonn po. L daal daajuoug, g Maari gad g la b miɛdl njaapuo, k u tie'og tiepinpinn k u daan bu nyal. L tuonn bo mɔg ligli g cie wan tu suun yal kul.

Sibd daal g Maari yaan gad g bu lii Yendu Kadaaog. G maad I njaagdaan puo tuonpaann nba k u

ji suun mola ne. K l puo mo maad k u bu pugn'o nyalm tuonn. Nnyan i, g kpaog bina nle daal n pund, g Maari yen u danm bie luod ligkpaog, g Maari cod, g la ligli nba tie nyan bina njanluob tuona ligli nyan, k l maa u bo kuad jena g bie nyal tied.

L daal daajuoug, u naa bo tien'o jaanm i. L ligli bo paan u pal k u daan k l kan njanm g wai yen wan daa Yendu Kadaog. Maari yen u danm bo yiin pamanyani boncienn, g g ban g dana nba baad, b bu la bigna nba yab.

Sinjaog n kul Maari bo saa kalaatu, g daajuoug k u nyal tied. Lann n bo kuand u kpaog ligli. B bo be wad youg u, g yielu tan suol u baa. U bo kuon boncienn g g fid g go nyieog. U ji bo g fid g suun siel. Maari bo mali k wan daa nja kalaatu i, gii guu u baa, u naa n gii suun lugm tuonn. Ama k u naa yie k wan daa nja kalaatu.

Diyenn Maari bo gad dingbanfann g kpaan nyogu g bu teb u baa. Ban l teb'o nand kul, u gbanu bo l g tuo. U bo donn boncienn ama g yen mog papaal. L dana n, b bo cagn paaa. L bo cie njaalg g Maari g

fid g kpien liglb u kpaog n. Wan bo laad ligli nba kul, b bo di lann i. U naa ji bo tan diid g sua Maari gii g nja kalaatu g guu u baa, l kan fid. Maari ji bo guu yien i k u mo suun tuonn k b di. Maari guul u baa k l cie njaalg, u g gad kalaatu. Wad po pend i k u baa ji cil g paag waam.

Saakob n paag, g Maari ji guan kalaatu. Lan bo wai k u g gad kalaatu nyan, u bo sunn bona boncienn. U lieb bo banj bonsaana g pugng. Lann n te k u bo be yab juod n ninj. L bo bual k wan pugng yaam kalaatu n ninj. L po n te k u ji bo g fid g suun u nyalm tuonn.

U kpaog bina njantaa yen njanna n ninj, u bo g fid g la ligmoni g kuan l n. U pal bo g man yen wan kan fid g daa u Yendu Kadaog tonm. Yen l kul ne, u pal bo g wad, k l maa u baa guan g la laafie, k b kul be pamann n.

Maari tien bina njanna i kalaatu n ninj k b fiin miidl Eliis. G baal yen miidsaan nne k b yi'ug Wiilicm, k u mo tund laad daal kalaatu. Bina njanle n pend g Maari ji be kalaatu binjijuog n ninj. U bo mog bina piig yen njanluob i.

Diyenn g miɛdl Wiiliem lii Yendu Kadaaɔg laad daal kalaatu n ninɲ. G Maari la k l g tie wan tu lii Kadaaɔg nba kaa. L bo tie bonpaann i. K l yaa g lid Maari k u cin ninbina g nyuan. G Wiiliem bann g Maari tie yua bua Yendu Kadaaɔg liinu. Laad daal kalaatu n gbenn g niib kun, g Wiiliem cab Maari k wan gaal l kadapaawɔɲ g pɔbd g diid.

G Maari pɔbd g diid, g Wiiliem maad k u sun tuona g bil ligli bina ɲanle i, g fid g daa l Kadaaɔg. U bo nagn pastiel Toma i ligli, k u daa g tie'og. U daa bo g maad g gbenn mɔno, g Maari jiel u maam. G ji dugn'o k u tien bina ɲanluob n nyan, g bilg ligli k wan daa Yendu Kadaaɔg, g ligli daa g pund. Wiiliem cenɲ u maam k l manɲ'o, k u paan u pal g maad g Yendu bu tod'o.

8. Yendu Kadaaɔg daanu sonml

L tien nyan ɲmaalg nyan i, g Maari gad yen tied nba k b bo tie'og k wan nyal nyan. L tied bo tie puo nba k u bo saa u ɲaag sibd daal kul g lii Yendu

Kadaaog nyan yal i. Wan pund g tie l puo u tied, k u pa'og ligli. G Maari diid g sua k l tie wan bo bu pa'og nand taal munle. K l yaa g lid'o. G puo maad'o k u pii'ug l paab k lan tod'o u Yendu Kadaaog daanu po i. G Maari pal manj g pend k l maa u ji ban g ligli bu dagd'o wan daa Yendu Kadaaog. K u tien l puo balg boncienn.

Maari kagn g pund ngaag g bogd u laabamann yen u danm. Ligli ji be n nyan. U ji bu diid wan bu togn nand g daa l Kadaaog u. U baa maad k wan gad g la b pastiel. L fann, g Maari gad g la'og. Ama pastiel g fid g tod'o k l maa Yendu Kadaaog b maam n ning lanu bo paa paaa. L bo biil Maari pal. Wan kun yaa youg, g tuog b laad daal kalaatu miendl Wiiliem, g dugn'o l laabaal. K u g ban wan bu tien nand. G Wiiliem maad'o k wan gad g la Pastiel Toma, yua nba daan tod'o k u daa u yal nyan. G Pastiel Toma n kua dingbann nba fag boncienn. K wano mono daan fiil sibd daal sijaapanpan i, g sonm yen nyieog kul g fann g kpen laad daal sijaaoog n. G juod g maad Maari k u yen gii g pel u kan la, g dugn l Kadaad g

paa g be.

Maari n gbad n nyan, k u jag g suol k u bu gad i. K u cab Wiiliem g guan g tug u sonu g kun. Wan paa sonu po, k u mali wan bu tien nand l sonfagdu po. U bo bu sonm daa njanle i, k l maa wa g bua nyieog sonml. Wan pund njaag, k u dugn u danm u laabaal. G bie pugn g maad'b wan bo bobnd l gadu nand. Wan bo g ban g gad l doug, g bie g ban sua l doug n nyan, b pastiel n bo bu njon'o wan bu duan njaag nba. L bo kuan u naa jiwaani, k l maa l sonu bo fag, k u bie bu gad u kua. Maari bo paan u naa pal g maad, k u g tie u kua, g Yiesu be yen'o. K u baa taan Maari po g maad u puo, g Yendu nba tu guu'b nyan, k u baa be yen'o. K wan nja k wan gad.

G Maari ji bobn u sonu, g tug jied nba k u bu di l daa njanle, yen u naa ligbandg nba k u bu nuun ligli. G bie tug u taacaad nba k u daan bu pil dopienu n. Gad daal n pund, g Maari yen u danm tuod g fiil, g gbaan g jaand g Yendu n penn Maari sonu. G Maari tug u kol, g bug u taacakpaga k l maa u bo g bua l taacaad n biil tonm. G ji cab u danm g cil u sonml

taabim.

Lan bo tie siŋaapanpan nyan, I daa bo sɔŋŋ. U bo paa u kua i, u g cend sua sɔnu po. U tan tied Yendu Kadaaɔg n biɛyani ne :

«N maa ninbina jɔa po, todl bu nya lɛ i g baal i? N todl bu nya Yonmdaan buol i, polu yen tinŋ tagtua buol.»

Lann n bo paan u pal k u ji sonm g yiin I biɛyani youg kul. Yendu ji cil g tonŋd i. U bo sonm g duo jɔa bonciɛnn. U gii pund dingbann nba ninŋ, u tu bual i ban ŋmagd'o. U sɔnu n daa bo fag nyan, k u daa sed yenn buol g bu di waam o, g guan g tugn u sɔnu.

9. Yendu bo be yen Maari

Yendu bo ŋanm g paag g pugn. Maari n bo sonm tanbuglug n nyan, g tanbiiunŋ fied u titala, k u lebn. U pana n kul ji bo tan yiel i, g dugn sonmciɛnn po. U gii cend nil naan, wan bual g lie u nag o. L nil n maad'o k u daa g yɔ. U bo I sonm g bual nnyan i, g

tan la puo nne k u maad'o k wan gii pel, k lann i kaa u bu pund nyieog u.

Yen Maari n bo l cog nand kul, k u bie njanm g kagn. U bo g bua wan pund nyieog g dugn u bo g ban sua l doug n. Wan sonm sonm g tan la sipaan nne k b fuond lieb. K l sipaan maad'o k u ji nag o. G Maari tien'o balg g pend, g ji pel g pund. G kpaan b doug po pastiel donn ngaag, g tan la'og. Maari baalu lid l jua. G Maari dugn'o wan la fala nba g kpaan ligli g ji baal g bu daa Yendu Kadaaog. K l njanm g lid jua njann. K u maad'o k u won bu cien'o pastiel Toma buol. K b njon'o u dieog, k u kua g duan g guan yenm.

Lan fann, g Maari tuod g fiil g cie wan won baad. L sua g ngaagdaan mo fiil o, k u ji cien'o pastiel Toma ngaag. B pund g sua g Toma mo fiil o. K b kua g Toma bual'o buali boncienn u binbem po k u jiin. G Maari ji dugn Toma wan la fala nand g sun tuonbuoli-buoli nba g daan biin bina njanluob. G mola ne u die l ligli n nyan, g bu daa Yendu Kadaaog u buol. L bo sii Toma pal yen Maari n la fala nand ligli kpaanu po yen u sonml po. G Toma maad, k l yieli'o yen wan g mog

Yendu Kadaaɔg g bu kuad'o, g biε njanm g yiεl'o g dugn b ji g nyanŋ Yendu Kadaaɔg b maam n. Maari yaan gbad n nyan, k u ji l buud g gbal suonu.

L jab banle n la nnyan, k l cɔg'b paaa, g dugn Maari n la fala nand g la ligli, g yen kan fid g la Yendu Kadaaɔg palb. L yann waam, g Toma tug yanjagl g maad Maari, k wan fiεl u ninsiid. G Yendu Kadaaɔg be, k l yen tie nigbenŋl nne yal i, k ama u bu kuad'o. G fiil g kua g nyan Yendu Kadaaɔg g tie Maari. Wan la l Kadaaɔg, l wai yo k u yam tan duan k u ji fid g suon, g ji nyan ligli g pa Toma. G nyan pipaɔg nne u kɔl n, g pɔbn u Yendu Kadaaɔg l n. G njanm g tien Toma balg g ji cab'b.

Maari guan g tug sonu nba k u won tɔgn wonn g baal nyan i. U bo tan pund ŋaag g sua k l bɔnn o. U danm mɔ bo kal g guu'ug yen yanbani i. U naa nuan bo tu dɔnn takobonn k wan liε u bu la'ɔg u, g yen g laad siεl k l maa l bo bɔnn o. U baa bo gbad taanmaad g bann g Maari pund o. Maari n kua dieog n k b kul wob b lieb yen pamann. G Maari nyan u Yendu Kadaaɔg g ŋɔn'm, k b kul pala manŋ g pend

yen ban ji mɔg Yendu Kadaaɔg b ɲaag n. U naa yaan bo ban k u big cɔg nyan, k u maad u baa k wan ɲaa wan di jied g fuod waam o, ban fid g pag. L puol po, g Maari tug Yendu Kadaaɔg g pɔbd g lii jijuog biɛyani nba maad, g piɛmiɛl kul ɲ dond Yonmdaan. K b kul biɛ taan g gbaan g tien Yendu balg yen wan cenɲ b jaandi.

10. Maari laabaal bo te g tuoncagl nne cil

Lan cil l daal g Maari yen u danm lii Yendu Kadaaɔg siɲaaɔg yen daajuoug kul. B bo tu bɔgd yen lieb sua kul n gbad nand l liinu n ninɲ. B pala bo man yen banm mɔno n ji fid g lii Yendu Kadaaɔg k b banm pugd.

Maari bo l suun u tuona i: nyalm tuonn, gɔglug tuonn, koli guonn yen sibobd tuonn. U biɛ ji bo suun lugm tuonn nyan u danm nyan. U ji bo tan tund bid laad daal kalaatu mɔno.

Bina njanle n pend, g diyenn, g pastiel Toma baal g fuond Maari. G Maari pal manɲ u baalu po, k u nɔn'o u lugm tuonn. Toma n cab'o g bua n kun yaa youg, g maad Maari k u mɔg sɔnfagdu nne, g Maari n jaand l po. K u saa g bu miel danm nba nyuan Yendu Kadaaɔg nyanu po, ban nyan Yendu Kadaaɔg b maam n ninɲ. G Maari ji cil l daal g jaand l po.

Toma pund wan saa naan k wano yen danm nba nyuan Yendu Kadaaɔg nyanu po nyan cil b tintaanu. U bo gbaa k wan nɔn'm u payienɲu ama sua yen bo g cenɲ'o. Wan tiɛd g niib boncienn jaand u po nyan, k u la papaal g tand g maad k u mɔg maam g bu maad. G yua kul ji cin ninbina g nyuan'o, k u cil g dugn Maari laabaal. G Maari bo tie sipaanbig nne i, g yen la fala boncienn g sun tuonbid-bid bina njanluob g tan la Yendu Kadaaɔg ligli. K u biɛ bo sonm yentunmunɲ i, g baal u buol g bu daa Yendu Kadaaɔg, g biɛ g la, g dugn Yendu Kadaaɔg b maam n ji bo g be.

Wan maad nnyan g gbenn, g niib kul ji nɲmin silb, k l maa Yendu Fonɲanm bo sii b pala. K l yann waam, g yeno fiil g maad k b kan yie g bel danm nba kpaan k

ban gii mɔg Yendu Kadaaɔg b maam n ninŋ, nyan Maari nyan. G pugn g maad k l ji kan gii tie Maari maam n ninŋ kua kaa, k ama mabuoli nba kul k b maad ŋanduna n ninŋ kul. K l manŋ niib kul pala k b pua pua nuupuoug.

L puol po, k b ji cil g tien cagl nba bu tod Yendu maam lebdu mabuolfani n ninŋ yen Yendu Kadaaɔg nyanu po. Bina ŋanna n pend, g Yendu Kadaaɔg Maari maam n ninŋ nyie. K b nagn g bɔgd laad daal kalaatu dieog kul. G Maari yen u danm yen yab nba taa maam kul ji be pamann n.

11. Maari jijuog laabaal

Maari bo tan kun jua nne i, k u mɔ suun lugm tuonn. B bo mɔg bid banniin i. Yen l yaa kul, Maari bie bo l bilg ligli i g tien danm nba nyanŋ Yendu Kadaaɔg, yen yab nba suun Yendu tuonn kul.

Maari bo mɔg bina piinniin yen ŋanle i, g kpe. U Yendu Kadaaɔg daa l be yen mɔla ne cagl nba nyuan Yendu Kadaaɔg nyanu po nyan buol. A gii diid l

Kadaaog n ninᅇ, a bu la k u bo dien wan daa yaa
binn, bina 1800 po, g mᅇg bina 16.

Achévé d'imprimer par ATAPEB
Dépôt légal N° 36/MATDCL/novembre 2011
B.P. 29 Dapaong -Togo

PRIX : 250 F CFA